

AB-Brüksel

Brüksel'de Bir Hafta

TÜSİAD

2024 / 4

TÜSİAD

5 Şubat 2024

BU SAYIDA:

AB - TÜRKİYE
AB - ASEAN
AB LİDERLER ZİRVESİ
KÜRESEL GEÇİT
DÖNGÜSEL EKONOMİ
GIDA

TÜSİAD BUSINESSEUROPE ÜYESİDİR AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU

İSTANBUL tusiad@tusiad.org
ANKARA ankoffice@tusiad.org
BRUSSELS bxloffice@tusiad.org
BERLIN berlinoffice@tusiad.org
LONDON londonoffice@tusiad.org
PARIS parisoffice@tusiad.org
WASHINGTON DC usoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

13, AVENUE DES GAULOIS B-1040 BRUXELLES T: +32 2 736 4047

HAZIRLAYANLAR : Dilek İştar Ateř – Dilek Aydın

AB - Türkiye

- AB Dışişleri Bakanları Gayiresmi Toplantısı'nda (Gymnich) AB-Türkiye ilişkileri görüşüldü. AB ile Türkiye arasındaki siyasi, ekonomik ve ticari ilişkilere ilişkin 29 Kasım tarihli Tebliğin değerlendirildiği

toplantıda dış politika ve güvenlik alanında işbirliği olanakları tartışıldı. Toplantı sonunda yapılan basın açıklamasında

AB Güvenlik ve Dış Politika Yüksek Temsilcisi Josep Borrell uzun bir aradan sonra AB-Türkiye ilişkileri konusunun yeniden gündeme alındığını belirterek, AB ile Türkiye arasında yakın ilişkiler yürütülmesine ihtiyaç olduğunu ve bu kapsamda çatışmadan uzaklaşılması ve işbirliğinin artırılmasının önem taşıdığını söyledi.

Kıbrıs sorunu göz ardı edilmeden Türkiye ile ilişkilerin sürdürülmesi gerektiğini ifade

eden Borrell, özellikle uluslararası ilişkiler gündemi değerlendirildiğinde, Türkiye ile AB'nin ortak yararının söz konusu olduğu durumlarda daha yakın ilişki içinde olunması ve görüş ayrılıklarının bulunduğu alanlardan kaçınılması yaklaşımının benimsendiğini ifade etti.

AB Dönem Başkanı Belçika'nın Dışişleri Bakanı Hadja Lahbib ise Türkiye'nin uluslararası arenada giderek daha önemli ve stratejik ortak konumuna geldiğini söyleyerek, Karadeniz tahıl koridoru konusunda Türkiye'nin Rusya ile arabuluculuk rolünü üstlenmesinin çok kıymetli olduğunu ifade etti. Demokrasi, hukukun üstünlüğü, yargı bağımsızlığı gibi alanlarda Türkiye ile AB'nin her zaman aynı fikirde olmadığını, Türkiye'nin G. Kıbrıs gibi bazı AB üyeleriyle sorunları bulunduğunu belirten Hadja Lahbib, Türkiye'nin AB için elzem ve aynı zamanda zorlayıcı bir ortak olduğunu ve Türkiye ile AB ilişkilerinin yakın zamanda yeniden ele alınacağını söyledi. [İnternet bağlantısı için](#)

AB - ASEAN

- Güneydoğu Asya Ülkeleri Birliği (ASEAN) ve AB arasındaki 24. Bakanlar Toplantısı Brüksel'de gerçekleştirildi. Yayımlanan ortak açıklamada Eylül 2023'te gerçekleştirilen ASEAN Hint-Pasifik Forumu'nda AB'nin Küresel Geçit Programı ve Avrupa Takımı finansmanı ile gerçekleştirilmesi hedeflenen 22 projenin sunulduğu hatırlatılarak, bu projelerin ilerleyişi hakkında geri bildirimlerin hızla alınması beklentisi paylaşıyor.

2023 yılında ilk defa AB-ASEAN Enerji Diyalogu gerçekleştirildiği belirtilerek, ASEAN Katalitik Yeşil Finans Aracı kapsamındaki çalışmalar ve Avrupa Takımı'nın Küresel Geçit kapsamında sağladığı finansman desteğinin yeşil enerji geçişi için önemli

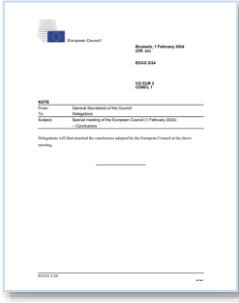
olduğu vurgulanıyor. Ayrıca;

- AB Ormansızlaştırmanın Önlenmesi Tüzüğü'nün uygulanmasına yönelik işbirliğini güçlendirmek amacıyla özellikle palmiye yağı üreticisi ülkeler ile AB arasında Ortak Görev Gücü kurulduğu kaydediliyor.
- 2019 yılında kabul edilen AB-ASEAN Siber Güvenlik İşbirliği Tebliği hatırlatılarak, bu alanda işbirliğinin güçlendirilmesinin önemi vurgulanıyor.
- ASEAN Singapur Siber Güvenlik Mükemmeliyet Merkezi (ASCCE), ASEAN-Japonya Siber Güvenlik Kapasite Geliştirme Merkezi (AJCCBC) ve AB arasındaki işbirliğinin geliştirilmesi amacıyla çalışmalar yürütüleceği belirtiliyor.
- Doğu Timor'un ASEAN'a katılım sürecinin belirlenmiş plan dahilinde devam ettiği; Dünya Ticaret Örgütü'ne katılımının AB tarafından da desteklendiği ve her iki sürecin ülkenin bölgeye ve küresel ekonomiye entegrasyonunu güçlendireceği ifade ediliyor.

2022 yılı rakamlarına göre AB ASEAN bölgesindeki ülkelerin üçüncü büyük yatırımcısı ve ticaret ortağı konumunda bulunuyor. [İnternet bağlantısı için](#)

AB Liderler Zirvesi

- AB liderleri 1 Şubat tarihli Özel AB Zirvesi'nde bir araya gelerek Macaristan'ın vetosuyla 14-15 Aralık 2023 AB Zirvesi'nde onaylanamayan acil konuları ele aldı. 2021-2027 AB Çok Yıllı Mali Çerçevesinin güncellenmesinin

görüşüldüğü toplantıda 64,6 milyar € tutarında yeni bütçe öncelikleri üzerine uzlaşıya varıldı. Bütçe güncellemesi kapsamında dört yıllık süre içerisinde Ukrayna'ya 50 milyar € AB desteği sağlanması karara bağlandı.

AB Liderlerinin bir araya geldiği özel zirvede alınan kararlardan öne çıkan noktalar şu şekilde sıralanıyor:

- AB uzun vadeli bütçesi içerisinde göç ve dış boyut yanı sıra, **Avrupa İçin Stratejik Teknolojiler Platformu** ve **Avrupa Savunma Fonu** bütçe kalemlerinin genişletilmesine karar veriliyor.
- Göç baskısıyla karşı karşıya kalan AB ülkelerinin yanı sıra, Ukrayna ve Orta Doğu'daki savaşlardan etkilenen ülkelerdeki göç ve sınır yönetimiyle ilgili acil ihtiyaçların yönetilmesi ve ayrıca Yeni Göç ve İltica Pakti'nin onaylanması sonrasında uygulanmasını destekleyecek yeterli kaynağı sağlamak amacıyla ilgili bütçe kalemine 2 milyar € ilave yapılması kararı alınıyor.
- AB Uyum Politikası fonlarının göçle ilgili ihtiyaçların ele alınması amacıyla kullanılabilmesi teyit edilerek, AB Komisyonu'nun üye ülkelere gerekli yönlendirmeyi sağlayacağı belirtiliyor.
- **Türkiye**'de ve bölgedeki Suriyeli sığınmacılara yönelik desteğin yanı sıra, AB

Afrika Güven Fonu aracılığıyla daha önce gerçekleştirilen eylemlerin devamı dahil olmak üzere, üçüncü ülkelerle göç işbirliğinin sürdürülmesine yardımcı olmak amacıyla ayrılan kaynak 7,6 milyar € olarak belirleniyor. AB Afrika Güven Fonu, Batı Balkanlar, Afrika ve güney komşuluk bölgesine yönelik desteklerin devamlılığının bu kapsamda güvenceye alınması amaçlanıyor.

- Ukrayna'ya siyasi, mali, ekonomik, insani, askeri ve diplomatik desteğin süreceği mesajı vurgulanıyor. Özellikle Ukrayna'ya mühimmat ve füzelerin teslimatının hızlandırılması için askeri desteğin devamına yönelik siyasi irade teyit ediliyor.
- Çok partili parlamenter sistem ve hukukun üstünlüğü dahil olmak üzere demokratik mekanizmaların etkinliği, azınlık ve insan haklarına saygı ön koşullarına uyum gerekliliğinin altı çizilerek, Ukrayna'ya mali desteğin devam edeceği belirtiliyor.
- Ukrayna'nın toparlanmasına, yeniden inşasına ve modernleşmesine katkıda bulunmak, AB'yle entegrasyonunu sağlamak ve gelecekte olası AB üyeliği göz önünde bulundurularak 2024-2027 dönemi için 50 milyar € ile sınırlandırılan "Ukrayna'ya Destek Aracı" (Ukraine Facility) çerçevesinde destek sağlanacağı belirtiliyor.
- Ukrayna için öngörülen 50 milyar €'luk bütçenin 33 milyar €'luk bölümü mevcut AB bütçe garantilerini 2027'ye kadar uzatacak kredilerden oluşacak. 17 milyar €'luk bölümü ise geri ödemesiz hibe olarak oluşturulan yeni tematik finansal araç "Ukrayna Rezervi" kapsamında değerlendirilecek.
- AB Çok Yıllı Mali Çerçevesinin 64,6 milyar € tutarında yeni öncelikleri içerecek şekilde güncellenmesine karar verildi. (33 milyar € krediler ve 10,6 milyar € yeniden dağıtım olarak öngörüldü) İlgili dağılım şu şekilde öngörüldü:
  - Ukrayna için 50 milyar €
  - Göç ve Sınır Yönetimi için 2 milyar €

- Komşuluk bölgesi ve Dünya için 7,6 milyar €
- Yeni Avrupa İçin Stratejik Teknolojiler Platformu (STEP) aracı kapsamında Avrupa Savunma Fonu için 1,5 milyar €
- Öngörülemeyen ihtiyaçlar için her türlü programı tamamlayan Esneklik Aracı (Flexibility Instrument) için 2 milyar €
- AB ve üçüncü ülkelerdeki doğal afetler ve insani krizler için Dayanışma ve Acil Yardım Rezervi (SEAR) için 1,5 milyar €

Toplantıda AB Liderlerinin ayrıca, tarım sektöründeki zorlukları ve çiftçilerin dile getirdiği endişeleri tartıştığı belirtiliyor. Ortak Tarım Politikasının temel rolü hatırlatılarak, AB Konseyi ve AB Komisyonu'na bu alandaki çalışmalarını ileriye taşıması çağrısında bulunuluyor. [İnternet bağlantısı için](#)

Küresel Geçit

- AB Komisyonu, AB üye ülkeleri, Orta Asya, Kafkas ülkeleri ve Türkiye'den üst düzey resmi temsilciler, finans kuruluşları, işletmeler ve sivil toplum temsilcilerinin bir araya geldiği AB-Orta Asya Ulaştırma Bağlantısı İçin Küresel Geçit Yatırımcılar Forumu 29-30 Ocak'ta Brüksel'de düzenlendi. Forum kapsamında bir araya gelen Orta Asya ülkeleri (Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan, Türkmenistan ve Özbekistan), Türkiye, Batı Balkan ülkeleri ve ayrıca diğer bölgelerden ortakların Avrupa ile Orta Asya'yı 15 günde birbirine bağlayacağı belirtilen **Trans-Hazar Ulaştırma Koridoru** çalışmalarına başlamak amacıyla önemli adımlar attığı belirtiliyor.

Ayrıca, Orta Asya'da sürdürülebilir ulaşım bağlantısı için AB ve ortaklarının toplam 10 milyar € kaynak ayırdığı açıklanıyor.

AB-Orta Asya Ulaştırma Bağlantısı İçin Küresel Geçit Yatırımcılar

Forumu kapsamında imzalanan anlaşmalar ve alınan kararlardan bazıları aşağıda sıralanıyor:

- Kazakistan, Kırgızistan ve Özbekistan Hükümetlerinin yanı sıra Kazakistan Kalkınma Bankası ile Avrupa Yatırım Bankası (AYB) arasında toplam 1,47 milyar € tutarında Mutabakat Belgesi imzalandı. Bu kredilerin AB Komisyonu tarafından sağlanan garanti çerçevesinde uygulamaya konulması öngörülüyor.
- AB tarafından finanse edilen Bölgesel Ulaştırma Programı'nın 2025'te kabul edileceği açıklandı. Bu yeni program kapsamında ulaştırmayla ilgili mevcut ve gelecekteki projelerin geliştirilmesi için AB'nin teknik yardım sunacağı ve AB Komisyonu ile AYB'nin Orta Asya'daki ulaşım altyapısı gündemini ilerletmek için aktardığı toplam 1,5 milyar € ilave katkı sağlayacağı belirtiliyor.
- İlerlemeyi izlemek, işbirliğini geliştirmek ve Trans-Hazar Ulaştırma Koridorunun gelişimini sağlamak amacıyla Eşgüdüm Platformu kurulması öngörülüyor.
- Hazar ötesi ulaşım ağlarının işler hale getirilmesini amaçlayan "Bölgesel Refah Odaklı Program"ın Uluslararası Ticaret Merkezi (ITC) ve OECD tarafından 2024 yılında uygulanmaya başlayacağı belirtiliyor.

"Küresel Geçit Yatırımcılar Forumu" AB Komisyonu

liderliğinde ve Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) işbirliğiyle hazırlanan "Avrupa ile Orta

Asya Arasında Sürdürülebilir Ulaşım Bağlantıları" konulu çalışmanın bulgularına dayandırılarak yürütülüyor. Haziran 2023 tarihli söz konusu çalışmada, Hazar ötesi ulaşım ağlarının operasyonel verimliliğini ve ekonomik açıdan çekim gücünü artıracak 33 fiziki altyapı projesi ve 7 kolaylaştırıcı proje belirleniyor. [İnternet bağlantısı için](#)

Döngüsel Ekonomi

- Tüketicilerin hatalı çıkan ya da kullanım nedeniyle bozulan ürünlerini tamir ettirebilme haklarını korumak amacıyla AB Komisyonu tarafından Mart 2023 tarihinde sunulmuş olan yönerge tasarısı üzerinde AB Konseyi ve Avrupa Parlamentosu müzakerecileri mutabakata ulaştı. Üzerinde anlaşılan yönerge metninin yürürlüğe girmesi için öncelikle AB Konseyi ve Avrupa Parlamentosu'nda resmi onay işlemlerinin tamamlanması ve AB Resmi Gazetesi'nde yayımlanması gerekiyor.

Yönergeye göre üreticilerin gerekli onarımları makul bir süre içerisinde ve hizmetin ücretsiz verilemeyeceği durumlarda da makul bir ücret karşılığında gerçekleştirmeleri gerekiyor. Ayrıca, satıcı güvencesi kapsamındaki sorumluluk süresi içerisinde arızalanan ürünlerin tamir edilmesi ya da değiştirilmesi kararını tüketicinin vermesine olanak tanınıyor. Tüketicinin ürün tamiri seçeneğini tercih etmesi halinde satıcının sorumluluk süresi, tamirat tarihinden itibaren 12 ay uzatılıyor. AB ülkelerinin kendi değerlendirmeleri kapsamında bu sürenin daha da uzatılmasına olanak sağlanıyor.

Yeni düzenlemeler kapsamında ayrıca, ücretsiz Avrupa onarım bilgi formu oluşturulması ve tüketicileri tamircilerle buluşturacak çevrimiçi "tamir platformu" kurulması öngörülüyor. [İnternet bağlantısı için](#)

Gıda

- AB Konseyi ve Avrupa Parlamentosu müzakerecileri tüketicilerin bal, reçeller, meyve suları ve süt tozu ile ilgili bilgilendirme gerekliliklerini iyileştirmeye yönelik düzenleme üzerinde geçici anlaşmaya ulaştı. "Kahvaltı Yönergeleri" olarak adlandırılan dört yönetmelik tasarısı ile ilgili uzlaşma bazı gıda maddelerinin bileşimi, etiketlenmesi ve isimlendirilmesi ile ilgili düzenlemeleri ilgilendiriyor. Düzenlemelerin kapsamı aşağıda kısaca açıklanıyor:

- **Bal:** Menşee ülkelerin etiket üzerinde katkı içindeki ağırlıklarına göre sıralı olarak yer

alması ve karışımdaki paylarının yüzdesinin belirtilmesi gerekiyor. Karışım ağırlığının %50'sinden fazlasını temsil etmeleri koşuluyla, yüzdelik oranın etiket üzerinde belirtilmesi zorunluluğunun yalnızca en fazla oranı içerenler için geçerli olacağına AB ülkesi tarafından karar verilebiliyor. 30 gramın altındaki paketlerde menşee ülke adları iki harfli ISO koduyla değiştirilebiliyor.

- **Meyve reçelleri:** Reçel ve ekstra reçel (extra jam) olarak adlandırılan ürünlerde asgari meyve içeriği miktarının artırılması gerekliliği getiriliyor. (Reçellerde kg başına 450 gr meyve, ekstra reçellerde kg başına 500 gr meyve kullanılması gerekiyor.) Ürün içeriğindeki meyve miktarının artırılması sayesinde hazırlanış sırasında eklenen şeker katkısının azalmasının sağlanacağı belirtiliyor.
- **Süt tozu:** Laktoz içermeyen süt tozu ürünleri üretimine yönelik metotların kullanılmasına izin veriliyor.

AB Konseyi ve Avrupa Parlamentosu müzakerecilerinin yönerge tasarıları üzerindeki teknik görüşmelerinin devam edeceği belirtiliyor. [İnternet bağlantısı için](#)

***

BRÜKSEL'DE GELECEK AY

AB Kurumları

- 5-8 Şubat, Avrupa Parlamentosu Genel Kurulu
- 19 Şubat, Dışişleri Bakanları Konseyi
- 20 Şubat, Genel İşler Konseyi

Konferanslar

- 8 Şubat, "The Israel– Hamas war: Local and regional paths towards de-escalation", www.epc.eu
  - 12 Şubat, "Navigating the future of EU-US Trade relations", www.friendsofeurope.org
  - 20 Şubat, "Navigating public opinion dynamics for responsive governance", www.bruegel.org
-